

**MUHAMMAD YUSUF — O‘ZBEK SHE’RIYATINING YORQIN
YULDUZI****Sharipova Feruza Tolib qizi.***Toshkent pedagogika texnikumi
ona tili va adabiyot fani o‘qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada Muhammad Yusufni o‘zbek she’riyatiga qo‘shgan hissasi uning o‘zbek she’riyatdagi ahamiyati batafsil yoritib berilgan

Kalit so‘zlar: Muhammad Yusuf, she’riyat, adabiyotga muhabbat, samimiy obrazlar, qo‘shiqlar, ijodkorlik, sodda uynoqi so‘zlar.

Muhammad Yusuf o‘zbek adabiyotining eng yorqin namoyandalaridan biri bo‘lib, o‘zining samimiy, xalqona va ta’sirchan she’rlari bilan millionlab kitobxonlar qalbidan joy olgan shoir. Uning ijodi o‘zbek xalqining orzu-intilishlari, quvonch va iztiroblari, Vatanga muhabbat va insoniy tuyg‘ularning go‘zal ifodasidir. Muhammad Yusufning she’rlari bugungi kunda ham sevib o‘qiladi, qo‘shiqlarga aylangan va yosh avlodni yuksak ma’naviyat ruhida tarbiyalashga xizmat qiladi. Muhammad Yusuf 1954-yil 26-aprelda Andijon viloyati Marhamat tumanining Qovunchi qishlog‘ida tavallud topgan. U oddiy dehqon oilasida voyaga yetgan. Qishloq hayoti, mehnatkash insonlar, ona tabiat manzaralari bo‘lajak shoirning qalbida chuqur iz qoldirdi. Bu taassurotlar keyinchalik uning she’rlarida yorqin aks etdi.

U yoshligidan adabiyotga mehr qo‘ydi. Maktab yillaridayoq she’rlar yozishni boshladi. O‘rta maktabni tugatgach, oliy ta’lim olib, ijod bilan jiddiy shug‘ullandi. Uning dastlabki she’rlari gazeta va jurnallarda chop etilib, adabiyot ixlosmandlari e’tiborini tortdi. Shoir she’riyatidagi eng muhim xususiyatlardan biri — samimiyatdir. U murakkab va dabdabali so‘zlardan ko‘ra, oddiy, xalqona tilda yozishni afzal ko‘rdi. Shu bois uning she’rlari har bir inson qalbiga oson yetib boradi. Uning asarlarida Vatanga cheksiz muhabbat, ona va ayolga hurmat, muhabbat va sadoqat, xalq dardi va quvonchi, insoniylik va ezgulik g‘oyalari asosiy o‘rin tutadi. Muhammad Yusuf she’rlarida Vatan obrazini ona siymosiga qiyoslaydi. Uning nazarida Vatan — inson uchun eng aziz va muqaddas maskan. Muhammad

Yusufning “Ulug‘imsan, Vatanim”, “Vatanim”, “O‘zbekiston” kabi she‘rlari xalq orasida katta shuhrat qozongan. Bu asarlarda shoir ona yurtga bo‘lgan cheksiz mehrini yuksak badiiy mahorat bilan ifodalaydi. Ayniqsa, “Ulug‘imsan, Vatanim” she‘ri mustaqillik yillarida xalqning sevimli she‘rlaridan biriga aylandi. Ushbu she‘r asosida yaratilgan qo‘shiq ham xalq qalbidan chuqur joy oldi. Shoir ijodida ona obraziga alohida e‘tibor qaratilgan. Muhammad Yusuf uchun ona — mehr, fidoyilik va muqaddaslik timsolidir. Uning onaga bag‘ishlangan she‘rlari har bir farzand qalbini to‘lqinlantiradi.

Muhabbat mavzusi ham shoir ijodining muhim qismidir. U sevgi tuyg‘usini poklik, sadoqat va inson qalbining eng go‘zal kechinmasi sifatida tasvirlaydi. Muhammad Yusuf oddiy xalqning hayoti, tashvishlari va orzularini chuqur his etgan ijodkor edi. Uning she‘rlarida mehnatkash insonlarning samimiy obrazi gavdalanadi. Shu sababli kitobxonlar uning asarlarida o‘z hayotining aksini ko‘radilar. Muhammad Yusufning ko‘plab she‘rlari mashhur qo‘shiqlarga aylangan. O‘zbekistonning taniqli xonandalari uning she‘rlari asosida yaratilgan qo‘shiqlarni ijro etib, shoir ijodini yanada keng ommaga tanitganlar. O‘zining sermazmun ijodi bilan xalq hurmatiga sazovor bo‘ldi. Unga “O‘zbekiston xalq shoiri” unvoni berildi. Bu yuksak unvon shoirning adabiyotimiz va ma‘naviy hayotimizga qo‘shgan ulkan hissasining e‘tirofidir. Xalqimizning sevimli shoiri Muhammad Yusuf 2001-yil 31-iyulda vafot etdi. Ammo uning ijodi yashashda davom etmoqda. Shoirning kitoblari qayta-qayta nashr qilinadi, she‘rlari maktab va oliy ta‘lim darsliklariga kiritilgan. Muhammad Yusuf — o‘zbek xalqining yuragidan joy olgan, so‘zlari bilan qalblarni larzaga solgan buyuk shoirdir. Uning she‘rlari sodda, ammo chuqur ma‘noli; xalqona, ammo yuksak badiiy saviyaga ega. Shoirning boy ijodiy merosi o‘zbek adabiyotining bebaho xazinasidir.

Foydalanilgan adabiyotlar to‘plami

1. Muhammad Yusuf. Erka kiyik. — Toshkent, 1995.
2. Muhammad Yusuf. Osmonimga olib ketaman. — Toshkent, 1998.
3. “Muhammad Yusuf” — O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi maqolasi.
4. “Muhammad Yusuf (1954–2001)” — ZiyozUZ elektron kutubxonasi maqolasi.
5. “Vatan va baxt-iqbol kuychisi: Muhammad Yusuf” mavzusidagi ilmiy maqola.